

RAUDONOJI ARMİJA PASIEKĖ VENGRIJOS SIENĄ

WILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

VOLUME XXV, NO. 204.

ANTRADIENIS, RUGPĖČIO (AUGUST) 29, 1944.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA—
Socialistai ir Republiko-Keista "Užuojauta" [nai ADF ir Rooseveltas Suomiai

Klika, pasivadinusiu Socialistų Partija, reikalauja iš Karo Departamento, kad jos spoksmanui būtų leista prabilti radijo bangomis ir užjūry esančius karus. Ta klika būtų papylus defystiškių nuodų į karių galvas. Gerai, kad leidimo ji negavo. Dabar ta klika svaidais protestais, o jį uoliai remia republikonų šulai.

Du čebaiti—pora. Norman Thomas neatiskirsi nuo Tafto ir Fišės.

New Yorko, Wisconsin, Ohio, Illinois ir tulų kitų valstijų Darbo Federacijos pasisakė už Rooseveltą-Trumana.

Simtai anglikasių lokaly pasisakė už Rooseveltą-Trumana. Galingoji tysterių unija (600,000 narių) už Rooseveltą-Trumana.

Milžiniška ADF didžiama cina išvien su CIO.

Nuo rengalo iki fašisto nėra nei pusės žingsnio. Trockininkas Doriol buvo nacių šva. Taip pat ir kiti—sebrai. Doriol pabėgo Ispanijon. Bet jo suorganizuotų judesių Francūzijoje liko nenažai.

Net Paryžiu dar yra jų gūstų. Pereitį šeštadienį tie išgamos mėgino surengti skerdynes Notre Dame Katedroj, nužudyti gen. de Gaulle, gen. LeClare ir gen. Koenig.

Maniakai suareštuoti. Juos kaip patrakusius šunis išgaudys visoje Francūzijoje.

Popiežiaus bando suraminti Londono žmones dėl pragariškų nacių robotų atakų. Prašo juos perkelti su mechaniska siauba "krikščioniškų jausmų, pagalių ir atleidimo dvasioje."

Nei angliai, nei jų kovos draugai, Aliantai, neateis tie pragariški mašinos autoriams.

Plepiet apie melasirdystę gali tik tie, kuriems ir nacių buvo melasirdingi...

Ką daro parvykęs namo buvęs Suomijos atstovas Amerikoj Herr Procope?

Jis susidėjo su ultra-reakcininkais ir fašistais ir kužda suomių valdžiai: Nesiskirkite nuo Hitlerio! Teskite karą prieš SSSR. Amerikos republikonai stoja už mus!

Štai koks gyvatė čia atstovavo Suomijos "demokratiją"?

Kuomet Lietuvoj ėjo hitleriniai laikraščiai su Ostlando antspauda, "Naujienos," "Draugas" ir kiti lapukai mieliausiu noru imdavo iš jų ištraukas ir kartodavo jas savo skiltyse. Net iš Lisabono jiems siųsdavo tą "perly."

Nacių prasmirdę šaltiniai buvo jų "informacijos."

Dabar Lietuvoj jau eina laisva tarybinė spauda.

Pamatysite, kad nei "Naujienos," nei "Draugas" nepaais nei vienos žinutės iš tarybinių laikraščių.

Šiuo atveju jie laikysis tikrai hitlerinės disciplinos.

Nacius Bloškia Anapus Marne

PLOESTI ŽIBALO VERSMĖS ČIA PAT

Bucharestas Visai Netoli. Laimėta prie Varšavos. Estijos Fronte

MASKVA, Rugg. 28.—Raudonoji Armija prasimušė per priešų apsigynimo tinklą Galati vartuose, užėmė Focnai ir nelsaikomai ritasi prie Rammicul-Saraj, kur faktinal prasideda Ploesti žibalo vietovės.

Raudonajai Armijai pasidavė du vokiečių korpusai, iš viso 18,000 karių su dviem generolais.

Kas ir Kaip Balkanuose

KAIRAS, Egiptas, Rugg. 28.—Grekijoje nacių turi dvi savo armijos divizijas. Jie kontroliuoja svarbiausius strateginius punktus.

Estijos fronte užimta dar 50 apgyventų vietų.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

50,000 Nacių Mažiau

ROMA, Rugg. 28.—Pietinėj Francūzijoje bent 50,000 hitlerininkų palydėjo savo gyvastis ar sumiti nelaisvėn.

BULETINAI

MASKVA, Rugg. 28.—Dvi Raudonosios Armijos kolonos, kuriuos dalyvauja ir kazokų artilerija, žyguoja link Bucharesto, Rumunijos sostinės. Nuo sostinės juos skiria 48 mylios.

Bombų Lietus Ant Vokietijos

LONDONAS, Rugg. 28.—Vakar ant Vokietijos ir jos satelity išdrebta 10,000 tonų bombų.

Užmušė Parsidavėlį

LONDONAS, Rugg. 28.—Berlyno radijas praneša, kad šiaurėj nuo Bucharesto prasidėjo rumunų muštai su vokiečiais.

Mirė Kompozitorius

ST. LOUIS, Mo.—Mirė, susilaukęs 66 metų amžiaus, populiarų dainų kompozitorius Herbert Spencer.

Užmušė Parsidavėlį

LONDONAS, Rugg. 28.—Berlyno radijas informuoja, kad Maquis (partizanai) užmušė garsų francūzų artistą Lucien Chevalier.

Italijos Fronte

ROMA, Rugg. 28.—Adriatikone aštuntoji armija jau tik 5 mylios nuo Pesaro, stambaus uosto prie Adriatiko. Ofensyvą čia veda lenkai.

Nacius Užklupo Pusnuogius

Su Kanadiečių Armija.—Didelis skaičius vokiečių karių, nuogų ir pusnuogių, jau buvo besirengę plaukti per Seine upę. Prie upės kranto jie buvo palikę visą savo mašineriją.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Užmušė Parsidavėlį

LONDONAS, Rugg. 28.—Berlyno radijas informuoja, kad Maquis (partizanai) užmušė garsų francūzų artistą Lucien Chevalier.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Nacius Užklupo Pusnuogius

Su Kanadiečių Armija.—Didelis skaičius vokiečių karių, nuogų ir pusnuogių, jau buvo besirengę plaukti per Seine upę. Prie upės kranto jie buvo palikę visą savo mašineriją.

Ablava Ant Sumatra Centru

COLOMBO, Ceylon, Rugg. 28. Anglų bombonešiai, pakilę nuo lėktuvnešio, daužė Sumatros industrinius centrus.

Nacius Užklupo Pusnuogius

Su Kanadiečių Armija.—Didelis skaičius vokiečių karių, nuogų ir pusnuogių, jau buvo besirengę plaukti per Seine upę. Prie upės kranto jie buvo palikę visą savo mašineriją.

Mušiai Varšavos Viduj

LONDONAS, Rugg. 27.—Sukilimas Varšavoj dar nėra visiškai nuslopintas. Vokiečiai išstūmė lenkų partizanus iš Janbožy ligonbučio.

Nacius Užklupo Pusnuogius

Su Kanadiečių Armija.—Didelis skaičius vokiečių karių, nuogų ir pusnuogių, jau buvo besirengę plaukti per Seine upę. Prie upės kranto jie buvo palikę visą savo mašineriją.

GENEROLAS EISENHOWER PARYŽIU

JĮ SVEIKINO DŽIUGAUJANČIOS MINIOS

PARYŽIUS, Rugg. 28.—Vakar Charles Elyseus susirinko didžiausios minios pasveikinti generolą Eisenhowerį. Iš čia nusitęsė išpušingias paradas iki Triumfo Arkos, dalyvaujant Amerikos, Francūzijos ir Anglijos štabų nariams.

Francūzų Nacionalio Komiteto iš Alžyro.

Gen. Eisenhoweris pareiškė: "Aš atvykau pas jus atiduoti pagarbą Paryžiaus dvasiai vardu Talkininkų ginkluotų pajėgų."

Naujoji Paryžiaus valdžia esanti organizavimosi stadijoje. Yraujančiųjų rolė joje loš tie asmenys, kurie stovėjo priekakyje pomezinio judėjimo, partizanų vadai.

Gen. Eisenhoweris pareiškė: "Aš atvykau pas jus atiduoti pagarbą Paryžiaus dvasiai vardu Talkininkų ginkluotų pajėgų."

Civilė Paryžiaus valdžioje generolą de Gaulle atstovavo Quartus Ceret.

Paryžiaus viduje šiandien ramu, sunaikinta dvi užsilikusios fašistų gūstos.

(Pereitį šeštadienį, kada generolai de Gaulle, Koenig, LeClare ir kiti rinkosi į Notre Dame Katedrą dalyvauti bažnytinėj demostracijoje, snaiperiai fašistai atidarė ugnį iš savo slapčių gūstų. Bažnyčioj ir iš lauko pusbū buvo susirinkusios didelės svieto minios. Užmušta kelet žmonių. Fašistai buvo sugauti. Gen. de Gaulle ir jo artimiausi pagalbininkai nenukenė.

Vakar vakare vokiečiai bombardavo Paryžiaus priemienes. Užmušta apie šimtas žmonių, sužeista 719.

Paryžiu greit atsikels nariai.)

JANKIŲ ARMİJA ARTI CHATEAU-THIERRY

Sunus Kovoja Ten, Kur Tėvai Kovojo Pirmam Pasauliniam Kare

VYR. AL. STABAS, Rugg. 28. Amerikos trečioji armija užėmė Meaux, 23 mylios į rytus nuo Paryžiaus, Marne upės slėny.

Be Meaux jankiai užėmė Vitry. Iš vokiečių pusės labai mažai pasipriešinimo.

Amerikos kariai pasiekė tas vietas, kur jų tėvai mušė su vokiečiais 1918 metais, pirmam pasauliniam kare. Gen. Patton pulkai, persikėlę per upę Marne, artinasi prie Chateau-Thierry, kur 1918 metais įvyko didžiausi muštai.

Iki Vokietijos rubežių pasiliko mažiau 90 mylių.

Kviečia Vengrus Sukilti

LONDONAS, Rugg. 28.—Laisvosios Vengrijos Taryba atsišaukė į savo tautiečius sukilti ir nuverstti nacių jungį, taip pat ir jungų vengrų fašistų.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Kaip Toli Nuo Berlyno

Iš Sovietų fronto 311 mylių iš šiaurinės Francūzijos fronto ... 471 ml.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Popiežiaus "Užuojauta"

LONDONAS, Rugg. 28.—Popiežius Pius XII apeliuoja į Londono gyventojus perkelti vokiečių robotų atakas "dvasioje krikščioniško atleidimo ir pagalių."

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Generolas Nužudytas Už Apsileidimą

CHUNGKING, Rugg. 25 (pavėluota).—Generolas Heh Neng, komandieras ketvirtosios kinų armijos, pereitį penktadienį pasmertas mirtin ir nužudytas.

Šoitykite Gabiansių Lietuvos Rašytojų Straipsnius "Vilnyje"

EKSTRA

LONDONAS, Rugg. 28.—Marsalas Stalinas, savo dienos įsakyme praneša, kad Raudonoji Armija paėmė Tulcea, pietiniame šone Dunojaus upės, 40 mylių į pietus rytus nuo Galati.

Be to, paimita Salina ir Braila. Pastarusios du miestus paėmė Juodmarų laivyno vyrai.

MARSEILLE.—Pasidavė likučiai vokiečių garnizono. Marseille didmiestis visiškai išlaisvintas.

Mme. Chiang Kai-šek Atvyks Amerikon

WASHINGTON, Rugg. 27.—Kinijos prezidento žmona Madame Chiang Kai-šek šiuo laiku gydosis Brazilijoje. Ji sunkiai serga. Sakoma, už kelis savaites ji atvyks į Jungtines Valstijas gydytis pas specialistus.

RADIJO ARTISTAI

CLEVELAND, Rugg. 28.—Radijo artistų federacija išrinko savo prezidentu Hollywoodo žvaigždę Lawrence Tibbett.

Ji išrinko penktam terminui.

“VILNIS”

(THE SURGE)
LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sundays and on every Thursday together with the regular edition in English in English Section, by the Workers Publishing Association, etc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago \$4.00, six months \$2.25, foreign countries \$6.00, six months \$3.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year 2.50, 3/4 year \$1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 3/4 year \$1.25.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago 6, Ill.
PHONE, VICTORY 7325-7326
Entered as second class matter September 28, 1924, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vis Arčiau ir Arčiau

Visais frontais demokratijos armijos eina arčiau Hitlerio tvirtovės Vokietijos. Neuzilgio vokiečiai galės parodyti svietui kaip galinga ta tvirtovė—Vokietija, kaip ilgai jie galės laikytis joje apsupti iš visų pusių, netekus visų satelitų.

Vakar bombardavo Vokietiją 2,500 bombierių iš Anglijos, Italijos ir Sovietų Sąjungos. Sovietų aviacija ypatingai šį sykį pravedė didelės atakas. Idomu, kad vokiečiai visai nenka atsikirti.

Tatai geriausia parodo, kas bus iš tos tvirtovės, kuomet Aliantų bazės bus visai artai Vokietijos, kuomet vokiečiai bandys gintis savo šalyje. Ji gali būti išduota iš oro. 8,500 bombierių su daugybe kaulinių orlaivų tik kelionas atakomis gali nepalikti akmens ant akmens Vokietijoje, kurios miestai arti kits kito, kuri tirštai apgyventa.

Pagalios, kada jos armijos baigiamos sumušti frontuose, kiek jos galės laikytis namie? Tad iš kalbamos tvirtovės gali išeiti visa kita, negu naciai bando svietui perstatyti.

Goebbelsas, Hitleris ir Goeringas jau mato sau besiantinantį galą. Biuriniai niekinę SSSR ir jos žmones, aną dieną naciai atsiskaukė į vokiečius ragindami juos “daryti kaip rusai daro”, laikytis iki paskutinio lašo energijos ir kraujo.

Girdi, tik tas gal vokiečius išgelbėti nuo pražuties. Jie turi mintyje ne visus vokiečius, o tik naują vadus, nes tik jiems greičia pražūtis. Ir tai eina vis arčiau ir arčiau su besiantinančiom prie Vokietijos demokratijų armijom.

Pagalios

Tremtinė lenkų valdžia Londone pagalias užyrę planą vienyti su Lenkijos Laisvinimo Komitetu ir sudaryti bendrą valdžią. Premieras Mikolajczykas vykšias Maskvon, o kaip greit Varšava bus išlaisvinta, susitarę lenkai vyksia ten ir sudarys naują valdžią iš tremtinių valdžios, Lenkijos Laisvinimo Komiteto ir kovojančių lenkų atstovų ten pat Lenkijoje.

Sunku net tikėti, kad tremtinė lenkų valdžia, kuri susidaro iš ponijos, priimtų planą be savotiško skymo. Jei ji tai padarė, tai dėlto, kad nieko kito neliko; kad ji turės tenkintis tuo, ką gaus iš lenkų organizacijų atstovybės išlaisvintų Lenkijoje ir tų lenkų, kurie buvo pasitraukę iš karo lauko į Sovietų Sąjungą, o dabar vėl grįžta Lenkijon.

Tremtinė lenkų valdžia ilgai dirbo prieš Sovietų Sąjungą. Ji vadovaisi tokia politika: “juo silpnėsnė bus Sovietų Sąjungą, tuo daugiau bus galima iš jos išsiterėti.” Lenkų ponai Londone dėlto dažniau naudojo nacių propagandą prieš Sovietų Sąjungą, sugalvojo ir paleido visokius kaltinimus. Net ir pastaromis dienomis jie kaltino SSSR, kad Raudonoji Armija apleidus sukilius lenkus Varšavoje, kuomet Raudonoji Armija nieko apie sukilimą nežinojus ir su ja nesusiėkta.

Visos lenkų tremtinių valdžios pastangos tačiau niekai nesuėjo. Taip veikdami prieš SSSR lenkai tik aiškiau pasirodė, kad jiems rūpėjo ne karas laimėti, bet likti Lenkijos valdonais, nežūrint kam kiek tai atsiety.

Pagalios lenkų ponai Londone turėjo atsižadėti visų fanaberijų ir sutikti taikytis su kitomis lenkų grupėmis sudarymui

naujos valdžios, kuri bus prielanki Sovietų Sąjungai.

Lenkų tremtinių valdžios politika taipgi nenumsta už tvoros. Tatai turėtų būti gera pamoka lietuvių tokiems pat ponams ištroškusiems valdyti Lietuvą. Jei dar jie gali bent ko pasimokyti, jie turės įsitikinti, kad jų žiopiėjimai prieš Sovietų Sąjungą, kad jų vedama Hitlerio ir Goebbelso propaganda prieš Sovietų Sąjungą ir kad jų viltis gauti paramos Londone ir Washingtono savo siekiams tik daugiau juos pačius puldo, nes daugiau parodo tikrą jų veidą.

Nei Britanija, nei Amerika neturi intencijų bent kuomet padėti tiems, kurie atvirai, kiek tai galima karo metu, teikia talpą naciams, skleidami jų propagandą.

Laukimas tuo pagelbos iš Washingtono ir Londono yra, pirmoj vietoj, savęs apgauliojimas. Taipgi tai yra dūmimas akių savo sekėjams ir tuo skriaudimas jų. Tatai taipgi yra žalinga demokratijai ir kenkia Jungtinių Tautų karo pastangoms.

Visa tai skaudžiai jiems atsilieps po kariu kada, ta biauri politika paaiškės pilname savo nuogume.

Kada paaiškės, kad riksmas apie “trėmimus į Sibirą” ir “ištrėmtųjų šaudymus” yra nacių propaganda, pristatyta Ancevičiaus ir kitų nacių agentų, tos propagandos skleidėjai atsirugs neskaniai.

Dūmimas savo sekėjams akių, kad Washingtonas ir Londonas grąžins Lietuvąje reakcinį režimą, taipjau neprais lengvai.

Green, Day ir Ko.

Jei kas stebėjosi, kad Ilinojaus gubernatorius Dwight Green indorsavo kandidatūrą kongresmanu Stephen Day, kuriu knyga išleido nacių agentija, tai dabar netebėbės.

Gub. Green, kalbėdamas Amerikos Legiono Ilinois valstijos konvencijoje, “užmiršo” apie karą, užmiršo apie demokratijai pavojų iš fašizmo pusės, bet siejojosi, rėkė kiek drūtas, kad Amerikai gresias “komunizmo pavojus.”

Green nusigandęs, kad daugelis žmonių Amerikoje sako: “Nežinia ką mes būtume darę be komunistų rytiname fronte.”

Amerikos žmonių atsinešime link Sovietų Sąjungos ir link komunistų abejai p. Green mato pavojų. Jis nemato pavojaus fašizme, net ir kada Hitleris vyravo ir grasino užkariavimu pasaulio; jis nerėkė prieš fašizmą ir indorsavo p. Day kandidatūrą. Jį baugina komunistai.

O tai rodo, kad tarp Green ir Day nėra skirtumo. Dėlto ir nestebėtina, kad jis stoja už p. Day, kuris taip gražiai naciams pasitaranavo—parašė jiems knygą ir, sakoma, leido ją savotiškai pataisius atspausdinti.

Sis p. Green riksmas apie “komunizmo pavojų” yra tokia pat irgi demagogija kaip Hearsto laikraščio pradėta kampanija už “šunų teises ir laisvę” Hearsto laikraščio redaktoriai nesavu balsu rėkia prieš Billings ligoninę, kaip ten daroma moksliniai eksperimentai naudojant šunis.

Tas riksmas atrodo kvailas, bet jame yra metoda. Tos rūšies spauda ir politikieriai negi ves propagandas už karo pastangų didinimą, už barbariško fašizmo sunaikinimą. Jie greičiau vėstų priešingą propagandą, bet karo metu tas negalima. Jie dėlto susiranda kampanijas, kuriomis bent lengvatikių dėmesis nukreipiamas nuo svarbiausių problemų, nuo paties svarbiausio reikalo—karo laimėjimo.

Vietoj žmonių teisių, brukama “šunų gynimas.”

Vietoj fašizmo pavojaus pučiama burbulas “komunizmo pavojaus.”

Nors tai paika, bet tuomi norima apkalinti ir “Nauja Dalyba” ir pasidaryti politinio kapitalo republikonų kandidatams.

Tikrai tai nusigyvenimas!

Nuo tokių politikierių ir kandidatų reikia juo toliau šalintis, nebalsuoti už juos lapkričio 7.

APŽVALGA

PRADEDA SUPRASTI

Savaitraštyje “Amerikos Lietuvis” (rugpjūčio 19) V. M. Klausutis, tautininkų žymus veikėjas, peržvelgęs Lietuvos užsienio politiką prie tautininkų režimo, suranda ją netikusia ir kaltina už tai daugiausia klerikalus.

Jisai sako, jog 1935 metais būdamas Lietuvoje jis teikė klausimą kėles, bet kuomet liaudininkai ir tuli tautininkai su juo sutikę,

“dešinię—krikščionys demokratų vadai, kunigų ir Vatikano įtakoj esanti, buvo priešingi glaudesniems Lietuvos santikiams su Rusija, ypatingai, bendros užsienio politikos ir bendro saugumo sutarties sudarymo klausime. Jie teigė, kad tokiu Lietuvos radikali politika būtų neigama vakarų Europoj, lenkai ir vokiečiai būtų erzinaimi!”

Klausutis sako, krikščionims demokratams Vatikanas neleidęs glaudžių ryšių su SSSR turėti, o

“Vatikano valdovas buvo lenkų didis bičiulis. Jis šjo karu su Lenkija ir jos talकिनкėms užsienio politikos keliu, bet Lietuvos ėjimas tuo pačiu keliu buvo nesuderinamas su jos gerove ir saugumu nepriklausomybės.”

Verta pastebėti, kad po piežius siuntę Pilsudskio žmonai dionas, nors jis buvo ne katalikė.

Pilsudskis gi buvo didėliais imperialistiniais troškimais. Jis tykojo Lietuvą pasigrobti.

Vienu tarpū Varšava jau pasiuntė Kaurui ultimatumą. Klausutis tai prisimėnes sako:

“Kas gi tada atėjo į pagalbą Lietuvai? Ar gi Vatikanas užtarė Lietuvą prieš Lenkiją? Ne, Vatikanas tylėjo, nepasė, kad lenkai katalikai rengiasi pavergti Lietuvą katalikus, neatėjo Tautų Lyga, Francija ir Anglija gelbėti Lietuvos nuo pavojaus lenkų ir vokiečių. Priešingai, tylėjo ir laukė lenkų ir vokiečių žygio. Bet Sovietų Rusija atėjo į pagalbą Lietuvai. Maskvos valdovai pasakė Varšavos ponams: ‘Sulaikykite nuo žygio į Lietuvą šis žygis gali išprovokuoti karą Europoj.’ Bekas suprato, ką reikią Maskvos įspėjimas, tatai jis ir visa Lenkija nusiramino, nežygiavo lenkai ir Lietuva; tas rusų vady įspėjimas lenkams buvo įspėjimu ir vokiečiams.”

Kaip po to ultimatumo Lietuvos vyriausybė elgėsi, p. Klausutis tenka:

“Deja, po to lenkų ultimatumo Lietuvos vadai nesisukėliu susitari su rusų vadais dėl bendros užsienio politikos ir bendro saugumo patikrinimo. Tautininkų vadai pasisakė, nori susitari su Rusija, bet laukia geresnės progos, deja, nesulaukė.”

Ta politika patiems Lietuvos valdonams išėjo blogan, bet likūčiai smetoninio režimo, taip ir klarikalai, tęsia tą praigaistingą politiką ir dabar.

Klausutis dėlto argumentuoja:

“Mes, Amerikos lietuviai,

norime matyti laisvą, pilnai nepriklausomą Lietuvą po karo, bet kartu mes norime matyti Lietuvą, turinčią glaudžius santikius su kaimynais dilele Rusija. Lietuvos glaudūs santikiai būtinai reikalingi politiniu ir ūkiniu atžvilgiu; Lietuva po karo neprivalo sektį paskui vakarų Europos kraštus, arba, siekti su jais glaudžiu ūkiniu ir politiniu santikiu, kurie negali tiek gerovės jai duoti, kiek geri santikiai su kaimynais, rusais, gudais ir ukrainiais.”

Jis pažymi, kad ir norintieji nepriklausomos Lietuvos, kokia ji buvo pirmiau, negali tikėtis jos be gerų santikių su Sovietų Sąjungą.

Kokiais sumetimais Lietuvos, kokia ji buvo pirmiau, negali tikėtis jos be gerų santikių su Sovietų Sąjungą? P-as Klausutis rašo:

“Mūs sroviniai vadai ir iš Lietuvos ir Ameriką atvykę inteligentai ir karai, kurie prisidėjo prie mūs srovinių politikierių, kurie sugūžo į ALT ir LLT per tris metus nieko neveltė, apart srovinių ginkų ir polemikų bei rūpinimosi savo asmeniskais reikalais, pragyvenimo šaltinių suradimui. Patarstojau laiku šie visi savynaudos siekianti žmonės sugūžo jųjų pavadintam ‘Informacijų Centre’, arba, kaip jie šio savo įstaigą pavadino: ‘LAIC’, kuriuos išlaikymas kainuos mūs sroviniams lietuviams nemaloniau (taip sako ALT vadai—aut.) kaip \$25,000! Taip, 25 tūkstanė DOLERIŲ PER MĒT LAIKO! O gal daugiau! Šie mūs ‘partizanai’ apsirūpino savo pilvo reikalais ir pastogę, bet kas girūpinās Lietuvos karo išvargintū badaujančių žmonių šelpimo organizavimui? Vienok šie mūs sroviniai ‘dviasios ubagai’ titulujasi ir skelbia save mūs visuomenėi ‘autoritetais’ ir mūs visuomenės vadais, Lietuvos gelbėtojais.”

Prie tų savanauđių, iš Lietuvos, per Berlyną, atkintino ėjonai ir nacių agentų, kurie sužiniai skleidžia Hitlerinę propagandą prieš Sovietų Sąjungą.

Kai kurie jų dirbo su Hitlerio agentu Pr. Ancevičium Berlyne ir ėia atvykę dirbą naciams naudingą darbą, tik dangstydamiesi, nes atvirai tai daryti negalima.

Gerai, kad p. Klausutis atvirai apie tai prablogo.

Jau pirmiaus rašėme, kad p. St. Gabaliauskas, katalikų veikėjas, taipgi įspėjo saviškius, jog tęsimas tos praigaistingos politikos ne tik Lietuvai naudos neteiklia, bet ir jiems patiems nieko gero neduoda.

Pirmiaus, kai atakos prieš SSSR buvo daugiau madoj, vienas kitas, pavyzdžiui, n. Grigaitis, galėjo turėti biznio išrovakumai tai daryti, bet dabar tas jau nepelninga.

Gerai, kad bent kai kuris tautininkų ir katalikų veikėjų pradeda suprasti praigaistingumą tos politikos.

Supras ir kiti. Jei kitaip nesupras, tai pajutę tuščią kišenių ir netekę paskutinių sekėjų supras, žinoma, kai kurie jau pervėliai.

Karo bonus pirke sustosime tik galutinai laikmėję karą. Investuokite kiekvėnų atlekkam dolerį į Karo Paskolos Bonus!

Angliakasių Konvencija

JOHN L. LEWIS’UI REIKES DUOTI ATSKAITĄ IŠ SAVO DARBU

Jungtinės Mainierių Unijos konvencija netoli. Rugšėjo 12-tą susirinks delegatai į Cincinnati, Ohio. Angliakasių nuotaika rūsti kiek liečia unijos prezidentą John L. Lewisą. Oras pritynkęs elektra. Konvencijai gali pasipilti griaustinis prieš organizacijos galvą kuris unijai valdė per eilę metų kaip kokis carukas. Didžiama distriktų neturi autonominių teisių Lewisas paskiria ir prašina distriktų organizatorius ir kitus pareigūnus. Narių demokratines teises iš dienos į dieną mindžiojama. Unijos prezidento feodaliska tvarka įsiedė nariams iki gyvo kaulo.

Retai rastum eilinį angliakasių, kuris teigiamai atsilieptų apie savo organizacijos prezidentą. Šios industrijos darbininkų bendrais reikalais viršyla mažai rūpinosi. Jis buvo prezidentu per ketvirtadalį šimtmečio. Tačiau, jog būtų galima rasti angliakasių kaimelyje ką Lewisas gero būtų atliekęs dėl darbininkų, tai būtų nuostabu. Su žibūriu dienos šviesoj to nesurasi.

Apie John L. Lewiso angliakasių unijoje viešpatavimą parašė diktoria knyga James A. Wechsler, “Labor Baron”. Jis apie šį didelio užsispyrimo žmogų sekamai atsiliepa:

“Lewisas penkiasdešimts metų yra atsilikęs visuomeniniu protavimu. Jis nėra piršto pajudinęs, jog prašalinti kompanijų krautuves ir kompanijų šėtras angliakasiams gyventi iš kaimely. Tų šėtrų (namų) galima rasti daugelyje kaimely, kur angliakasiai gyvena. Beveik nieko nepadarė dėl kainų kontroliavimo, tose vietose. Jam nerūpėjo ir nieko nedarė, kad tuose kaimeliuose išdygtų pačių mainierių kooperatyvės maisto ir kitų reikmenų krautuvės. Nesistengė ką nors atlikti mainierių ir jų vaikų apšvietos kėlimui. Faktiškai jis nori angliakasius jaunus paimti į savo tinklą, laikyti juos uždausiais ir nieko nepasakyti jų apšvietai ir kultūrai kėlimui.”

Abejotina ar kas kitas geriau galėtų Lewiso veiklos pobūdį apibūdinti, kai James Wechsler.

Ateinanti Konvencija.

Jau eilė metų, kai angliakasiai pradėjo organizuotis prieš unijos prezidento savvaliskumą. Pagaliau pereitą pavasarį eksplodavo narių karntrybė Ilinois valstijoje. Buvęs 12-to distrikto Lewiso paskirtas organizatorius Ray Edmundson rezignavo nuo pareigų ir stėjo veikti su eiliniiais nariais už distriktų autonomines teises.

Eiliniai nariai nepasitenkine Lewiso cariska vadovybe ir norėdami atgauti

distrikto autonomines teises birželio mėnesį atlaikė konferenciją Springfield, Ill. Dabar abidvi pusės rengiasi prie metinės konvencijos, prie generalinio susirėmimo Cincinnati, Ohio, rugšėjo mėnesį.

Pereitą savaitę iš Springfield, Ill., Harvey O’Connor raše apie angliakasių pasirengimą metinei konvencijai. Spaudoj paskelbtas daviniasis, konvencijoj būsią 750 delegatų, kurie turi unijoj apmokamas vietas. Jie dalinasi sekamai: Bus apie 200 delegatų, kurie turi darbus nacionaliame unijos ofise; 300 delegatų būsią iš 50 distrikto, kurį turi savo saugų unijos prezidentas; apie 200 bus iš įvairių lokų, kurie yra tik ant popierio. Tai tokios jėgos numatoma bus Lewisio pusėj.

Bet eiliniai nariai, kurių priekšaije stovi Ray Edmundsonas, tikisi, kad bus daug delegatų iš įvairių skyrių. Tie delegatai numatoma nepalaikys prezidento pusę.

Edmundsonas ir su juo einantys delegatai reikalauja distrikтам autonominių teisių. Bet kad šį reikalavimą tvirtai pastatyti konvencijoj, tai reikia 30 nušimčių delegatų žiam klausimui.

Dabar sunku pasakyti kas nutiks nacionalėj konvencijoj. Eiliniai delegatai, kurie reikalauja autonominių teisių distrikтам, ir kurie reikalauja demokratinių teisių atsteigimo skyriuose, laikys savo kolusą Gibson vieštyje konvencijos išvakarėse. Nacionalė konvencija prasidės rugšėjo 12-tą dieną.

Prie pabaigos reikia pažymėti kas yra tas 50-tas distrikts. Tai unijos skyrius, į kurį organizuoja įvairių imonijų darbininkus, neį farmerius, kurie užšilima pienu parūpinami rinkai, ir net kapinių duobkasti.

Šių distriktų organizavimu darbu, sako James A. Wechsler, Lewiso kontroliuojamas mainierių unijos nacionalis komitetas išleidęs net \$3,000,000. Tai vis mainierių pinigai.

“Labor Baron” knygos autorius būdingai pažymi, jog per 25 metus buvimo vrezidentu mainierių unijos Lewisas nieko nėra atliekęs mainierių visuomenės būklės gerinimui, tačiau jis leido milijonus dolerių organizavimui, kaip aukščiauj pamėneta, įvairių imonijų darbininkų į 50-tą distrikta, kad išliėsti savo kontrole.

Lauksime kas gero nutiks dėl eilinių narių Jungtinės Angliakasių Unijos nacionalėj konvencijoj.

Senas Mainierys.

Jūs galite pagelbėti Amerikai sumobilizuoti galingiausia armiją sumušimui fašizmo reguliarią pasipirkdami Jungt. Valt. Karo Bondus ir Stamp.

Pats svarbiausias uždavinys Amerikos žmonėms dabar sumušimas Hitlerio, apgyvinimas demokratijos.

Moterų Skyrius

Fašizmas yra moterims vergija, žmonijai nelaimė: sumušimas jo yra pati svarbiausia mūsų uždutis.

NEPAMIRŠKIME MUSŲ KARIŲ IR NEGAILEKIME DĖL JŲ KRAUJO

Šiuo laiku vis daugiau įsiūbuoja kovos už pergalę. Jose vis daugiau žūsta mūsų šalies sūnų. Daug iš jų kritikai sužeisti, tačiau jų gyvybė gali būti išgelbėta, jei bus užtekinai kraujo, kuris bus įleistas į jų sužeistą kūną ir išgelbėta jų gyvastis. Daugelis iš mūsų išreiškiamie galeisti, simpatiją mūsų kovūnams, bet kai reikia prisidėti su parama, tai rodos liekame kurti arba nesuprantantys reikalo. Duoti kraujo Raudonajam Kryžiui dėl mūsų karių nėra per didelė auka. Pantė kraujo, tai tik lašas prieš tuos vargus, kuriuos mūsų kariai turi pergyventi. Net dažnai sveikata ir gyvastis padėti. O jie tai daro dėl visų mūsų laisvės.

Kiekviena kario motina, žmona, sesuo ar meilužė didžiausią dovana ir užuojautą gali kariai suteikti paaukodama kraujo. Gal tavo artimojo gyvybė bus išgelbėta tik dėka tavo duoto kraujo. Tuom džiaugiesi karys, kurio gyvybė bus išgelbėta, džiaugiesi ir tu, kad atėjai jam tuo laiku į pagalbą, kuomet tavoji parama buvo būtina.

Stok į kraujo davėjų grupę, prisidėk tuom nenuperkamu turtu, savo krauju, o tada galėsi jaustis, kad tikrai atlikai savo pareigą, kaip šalies mylėtoja, kaip motina ar mylimoji mūsų kario.

Chicago Lietuvos Moterų Kultūros Klubas nuolat rūpinasi šiuo svarbiu reikalu. Dabartinis laikas man, kaip šio darbo organizatorei, tenka organizuoti 7-tą kraujo davėjų grupę. Šiuo laiku jau turis užsiregistravusių 16 asmenų, kurie duos kraujo rugsėjo 9 d., 2:15 val. po pietų. Jų tarpe daugelis yra po keletą kartų davę kraujo. Kai kurios jau 7-tą kartą eina duoti kraujo. Gražiai pasirodė merginų Sorority, jos eina bendrai su mūsų grupe ir aukoja kraujo.

Štai sąrašas, kurios pasižadėjo duoti kraujo ir jų vardai jau užkorduoti R. K.:

A. Stukienė,
E. Samuolienė,
M. Valaitienė,
F. Kvainauskienė,
S. Brzenk,
A. Wainauskienė,
E. Zaldokienė,
M. Cook,
A. Marquardt,
M. Dauderienė,
K. Jacob,
A. Zovienė,
A. Jonikienė,
M. Dementienė,
Olga Martin,
A. Savukaitė.

Šiuomi prašau visų, kuriuos užsiregistravote, kad būtumet rugsėjo 9 d., 1 val.

no pietų, "Vilnius" svet., 3116 So. Halsted st., o iš ten visos kartu vyksime į R. K. kraujo ėmimo skyrių.

Beje, nepamirškite, kad tą dieną neprivalote nieko sunkaus valgyti ir gerai įsisilsėti, kad būtumet tvirtos.

Cia noriu paprašyti ir tų moterų, kurios dar neužsiregistravote, padarykite tai dabar. Turiu keletą ekstra kortų, galite telefonu arba laišku mane pašaukti, o aš užregistruosiu ir suspėsėte eiti kartu su šia grupe.

Pasirodykime, kad esame tikrai mylinčios savo karius ir rūpinamės jų likimu.

L. Matuzienė,
4864 Archer Ave.
Laf. 8459.

Sovietų Lakūnė Užbaigė 130 Misijų

Tik ką gautos žinios iš Sovietų Sąjungos teigia, kad pulkininkė Yevdokia Bershansky įvykdžius pasketmingai 130 misijų į priešio pozicijas.

Pulkininkė Y. Bershansky yra vadas nakties bombierių vienetos. Kuomet ji sugrįžusi po pasketmingos 130 misijos, tai visi vyrai kariai sveikinai ją ir sakė: "Motina pilna gyvumo ir energijos kaip paprastai".

Kasgi yra ši pulkininkė? Tai yra Kubanias kazokų duklė. Vedusi su lakūnu ir jau per tryliką metų skraido orlaiviu. Turinti jaunų sūnelį, kurio nemačius per visą karo laiką. Anot jos, "aš kariauju už mūsų šalies laisvę, savo sūnais laisvę ir visos žmonijos teisę gyventi".

Tai dėka tokiems asmenybėms, kurios taip narsiai gina pasaulio laisvę ir mūsų kruvinojus nacius ir mūsų senoji tėvynė Lietuva baigiamas išlaisvinti.

Dar daugiau, šie jos žygiai dar tvirčiau įrodo pasauliui, kad ir moteris gali būti kareivis, jei ji supranta savo šalies apgynimo reikalą.

Po šio karo moters vardas daug aukščiau pakils ir visi tyciojimais iš moters ir primesti jai silpnūmai turės išnykti, kaip Grigo bitės. Biržietė.

"Kas Buvo Ši Taurioji Lietuvaitė?"

"Jos gyvenimas nesiskiria nuo daugelio Lietuvos jaunuolių. Gimusi 1923 m. ir augusi Rytų Lietuvoje, Zarasų krašte dėl savo grožio praminto Lietuvos Šveicarija, neturtingoje šeimoje ji iš mažu dienų perėjo sunkaus gyvenimo mokyklą.

Tėviškės gamtos grožis ilėjo į jos jauną širdį tyriausios meilės jausmus savo brangiai Tėvynei. "Aš nieko pasaulyje taip nemylėjau, kaip savo Tėvynę", rašė ji svaioje savo biografijoje. Ji svaiojo ko daugiau gero ir naudingo atnešti savo krauiui.

"Jos svajonės jau buvo beispildancios. Lietuvoje susikūrus tarybų valdžiai ji suskato uoliai mokytis, go-

MARYTĖ MELNIKAITĖ, LIETUVIŲ TAUTOS DIDVYRĖ

žemiuo tapiname raštą apie Marytės Melnikaitės darbus ir atsizyningimus partizanų kovose prieš nacius ir jos heroiską mirtį už Tarybų Lietuvos laisvę.

Šis raštas tilpo lapelio formoje, kuris buvo išleistas Lietuvos Komunistų Jaunimo Sąjungos Centro Komiteto, balandžio mėnesį, 1944 m. Red.

"Laisvę mylinčių tautų bendroje kovoje prieš grobuonišką fašistinę Vokietiją ir mūsų tautos tauriausiu sūnū ir dukros padėjo ir dėda brangias aukas ant Tėvynės karo aukuro. Savo krauju jie iškovojo mūsų tautai gyvenimą, laisvę ir vietą kitų tautų tarpe.

"Šių tautos karžygių gretose kaip skaistus perlas sušvito liepsningos Lietuvos patriotės Marytės Melnikaitės vardas. Ji narsiai atidavė savo jauną gyvybę kovoje už Tėvynę, už jos patriotiškų žygių Tarybų Sąjungos vyriausybę suteikė jai Didvyrio vardą.

"Jos gyvenimas nesiskiria nuo daugelio Lietuvos jaunuolių. Gimusi 1923 m. ir augusi Rytų Lietuvoje, Zarasų krašte dėl savo grožio praminto Lietuvos Šveicarija, neturtingoje šeimoje ji iš mažu dienų perėjo sunkaus gyvenimo mokyklą.

Tėviškės gamtos grožis ilėjo į jos jauną širdį tyriausios meilės jausmus savo brangiai Tėvynei. "Aš nieko pasaulyje taip nemylėjau, kaip savo Tėvynę", rašė ji svaioje savo biografijoje. Ji svaiojo ko daugiau gero ir naudingo atnešti savo krauiui.

"Jos svajonės jau buvo beispildancios. Lietuvoje susikūrus tarybų valdžiai ji suskato uoliai mokytis, go-

džiai rinko mokslo žinias ir ruošėsi ateities darbams. Ji įstojo į komjaunimo eiles, įsijungė į gražesnės Lietuvos kūrėmą.

"Bet jos, kaip ir visos Lietuvos jaunimo siekimas suardė kruvinieji hitleriniai banditai!

"Lietuvą prislėgė sunki vokiečių okupacija. Tūkstančius jaunuolių vokiečiai išvežė pradžiai į Vokietiją ir į frontą. Vokiečiai sutrypė įvenčiatįsą Marytei Lietuvos vardą, o jo vietoje atsirado Ostlando becirkas. Vokiečiai atėjo į Lietuvą tęsti kruvinių kryžiuočių pradėtą lietuvių tautos naikimo darbą.

"Ar galėjo Marytė Melnikaitė ir tūkstančiai jos vienminčių jaunuolių sutikti su vokiečių vergų likimu?

"Marytė Melnikaitė atsidūrė tu kovotojų tarpe, kurie pirmieji pakėlė ginklą prieš vokiečius, kurie uždegė Lietuvoje patriotinės partizanų kovos liepsną.

"Melnikaitė suspėtė aplink save didelį būrį jaunuolių ir pati tvirta ranka vadovavo kovai prieš vokiečius. Ji rašė atsisaukimus ir pati juos platino žmonėms. Ji ėjo iš kaimo į kaimą, keldama jaunimą į kovą.

"Jos darbas paliko gilus pėdsakus. Kaimo žmonės slėpė nuo vokiečių gyvulius, nevykdė pyliauv vokiškiems plėšikams, pradėjo atkaklią kovą su vokiškaisiais banditais. Nematoma kerštojo ranka keršijo jiems, degino jų maisto sandėlius, vertė nuo bėgių vokiškų karinius traukinius. Baisus ir nepermaldaujamas buvo didvyriškos lietuvaitės kerštas vokiškiems mūsų tautos bude-liams.

"Ilgai sekę Marytės Melnikaitės būrį kartą vokiečiai ji susėkė vykstantį į kovos (Tęsa 4-tam puslapy)

REDAKCIŅĖS PASTABOS

FRANCŪZĖS.

Ilja Erenburg rašo: "Gal buvo tokių, kurie manė, kad francūzų moterys bus panašios į miegančias gražuoles, kurias iš miego prikelis tik saldus bučkis. Ne! Dabar jie mato moteris-karius, kovotojas už respubliką, ginkluotas Marijonus."

Paryžiaus ir visos Francūzijos moterys buvo tikros patriotės. Paryžiaus moterys prisidėjo prie vyrų patriotų, naikindamos ruduosius žudikus.

Apie Paryžiaus moterų narsą rašė daugelis Amerikos korespondentų.

Maquis-partizanų būriuose, kurie sudaro francūzų vidaus armiją, moterys veikliai dalyvavo.

Reynolds Packard praneša iš pietinės Francūzijos, kiek dang francūzės padėjo Amerikos parašutistams, kuomet jie nusileido Francūzijos žemėn. Jos veikė stropiai, energiskai, organizuotai.

Thomas Henry praneša iš Normandijos apie žygius Mademoiselle Yvonne, akušerės, gyvenusios mūzame kaimely. Ji buvo "Maquis" būrio vadu. Po pat okupacijos nusi ji ir jos draugai išplėtė tokią stiprią slapta organizaciją, kad vokiečiai kasdien drebėjo už savo kailį. Daug jų buvo nudėta pirm negu ant scenos pasirodė Aliantų armija.

Eleanor Roosevelt rašo:

"Karas pastaromis dienomis taip skubiai vystosi, kad sunku ir susivokti. Paryžis išlaisvino patys francūzai, kas visiems suteikia didžiausio džiaugsmo."

Tik reikia pridėti: Moterys kovojo greta savo vyrų, brolių, sūnų.

MARGARET CONNORS.

Ateinančiuose rinkimuose jauna advokatė Margaret Connors stato savo kandidatūrą į Kongresą ketvirtame kongresiniame distrikte Connecticut valstijoje.

Tą distrikta dabar Kongrese atstovauja Clare Booth Luce, republikonka, aršė reakcininkė. Ji labai prastai atsidirekomendavo visai šaliai, pikta burnodama prieš Jungtinių Tautų kooperavimą. Nacionalieji republikonų partijos konvencijoj ji išdrysio kaltinti Rooseveltą, kad tai jis įstūmė šią šalį karan.

Republikonų akyse ponis Luce yra kaip kokia didvyrė. Visai demokratinėi Amerikai, nevien tik Connecticut žmonėms bus didelio džiaugsmo, jeigu tos ponios vieton bus išrinkta progresyvi demokratė Miss Connors.

Ją remia darbo unijos, kurios labai stiprios Bridgeport mieste. Ją remia visų progresyviai žmonės. Ją nominavo demokratų partija.

VILNIAUS PARTIZANĖS.

"Moscow News" korespondentas B. Michailovas praneša iš Vilniaus, kad jis matėsi ir kalbėjosi su žydatėm partizanėm, kurios didvyriškai kovojo prieš vokiečius okupantus. Jos slapstėsi Vilniaus apielinkės miškuose.

Jų tėvus ir gimines naciai išžudė.

Zydaičių būriui vadovavo Selma Brandt. Tas būrys veikė artimiausiam kontakte su lietuviais partizanais.

Partizanės išmūšė daug vokiečių. Jų šaunūs darbai niekuomet nebus užmiršti.

Žuvusiam už Laisvę

Edvardui Dirkui

Kai žemę drąskė švinas
Ir dūko baidūs vėjai,
Tave it gėlė skynė,
Dėl laisvės tu žydėjai.

Tik dar nesena
Kaip aras tu lekiuojai,
Ir mirties nebijojai
Dėl laisvės visų tautų.

Žemė krauju aplieta,
Žydės alyva balta;
Kapas amžiams supiltas,
Išlėkis auka nekalta!

Per amžius, narsusis sū-
Tavęs visis liūdėsim; [nau,
Ant laisvės takų skintų
Laurų vainikus dėsim!

Juzė Rasinskienė.
Rugpjūčio 18, 1944 m.

Tik "Vilnyje" terasite raštus geriausių Lietuvos rašytojų. Pasakykite apie tai ir savo pažintams.

Vietoj Pralobti Galės Pailsėti Šaltojo

FBI agentai pagavo juodosios rinkos smugelinkus, kurie norėjo pralobti iš silpnapročių ir savimeilių moterų.

Jie pradėjo pardavinėti nylon kojines, kurios parduoti yra uždrausta. Jie gaudavę nuo \$10 iki \$25 už vieną porą.

Surasta net 6,468 poros kojinių pas juos. Šios kojines buvo gamintos iš karo reikmenų, kur buvo skirta parašutams ir "gliders."

Tie gudruoliai pagauti Newark, N. J. Jų vardai: Walter F. Schautz, vice-prezidentas Grove Silk Co., Dummore, Pa.; Stepan F. Schmidt, S. M. Peris. Už poros dienų pats pasidavė ir ketvirtasis jų sebras, J. Milstein.

Iš pavidžių galima spręsti, kad daugumoj būta vokiečių tautybės, neveltui jie vogė karui reikalingas medžiagas.

Tikrenybėje, tai negirtina ir tos moterys, kurios pirkto tas kojines. Karas nesitęs amžinai. Prisinėšios dar ir nylon kojinių. Reikia pirmiausia remti karą pastangas, o tada žiūrėti į papuošalus.

Nevien tas vagis, kuris vagia, bet ir tas vagis, kuris prisideda prie sunaudojimo vogue dalykų.

Jau laikas išmokti, kad apgynimas demokratijos turėtų būti pirmoje vietoje, o pliuskiavimas antraeilis dalykas.

K. K.

(Vieną Dieną Stoio 99 Moterys į WACS

Rugpjūčio 24 d. įstojo į karines pajėgas 99 WACS, tokį raportą išdavė mobilizacijos skyrius, 175 W. Jackson st.

Jų tarpe daugumoje buvo karių moterys, motinos ir seserys.

Jos tuojau išvykta į Fort Des Moines, Ia., kur bus apmokamos karinio muštro bei kitų kariūnių pareigų.

Pagirtina, kad moterys stoja į talką laimėti karą.

U. J.

63 Negrės Slaugės Jau Londone

Pirmiau juodveidės slaugės buvo siunčiamos į Afrikos frontą. Tačiau pastaruoju laiku pasiūta į Angliją net 63.

Rugpjūčio 17 d. gauta žinia, kad jos laimingai pasiekė Londoną.

Tikrai puikiai pasielgta. Įdomu, ar tie žmonės, kurie nusistatė prieš negrus, bus patenkinti, kad jų sūni ar broliui ištikus nelaimėi suteiks pagelbą negrė?

Baltveidė.

Chicagietė Slaugė

Atsizymėjo

Gen. Henry H. Arnold apdekoravo chicagietę Lt. Lucille M. Siuda, 4121 N. St. Louis, orlaivyno medaliuim ir ažuolo lapo spilka už narsą.

Lt. L. M. Siuda dalyvavo kartu su "Troop Carrier Command" skvadronu Pietų Pacifiko mūšiuose.

Ir amerikietės moterys ima atsizymėti kare. Tikrai galime jomis didžiūotis.

R.

FRANCŪZILJOJ SUIMTA 250,000 BELAISVIŲ

NEW YORK, Rugp. 27. — Londono radijo pranešimu, Francūzijoje, nuo invazijos pradžios, 250,000 hilerianikų paimta nelaisvėn.

Jonas ŠIMKUS.

Laiškas Yra!

(Novelė iš apysakos "Žmogus")

Jie jau buvo prašliaužę pro keletą apkasų tarpų, kai staiga nubudo vokiečių kulkosvaidis ir lyg vidurnaktį velnius laidydamas atkakliai kaleno savo dantimis.

Pasidarė pavojinga judintis iš vietos. Kulkosvaidis aptilo, bet kažkur užnugarį pasigirdo sniegą trypią žingsniai. Reikėjo dabotis, kad iš paskos ant jų sprandų neužteiktų vokiečiai. Netoli esė vienoje duobėje švystelėjo degtuko liepsna. Vokiečiai tikrai atrodo išsimiegoję. Ir jų būta visur aplink.

Siltas apdaras, sunkus vokiečiai ir įtempta padėtis nuklojo Bartkaus veidą stambiais prakaito lašais.

Jis vėl emė šliaužti iš visų jėgų, stengdamasis greičiau pasiekti vielių užtvarką. Staiga jis prisimėno Gužą. Emė dairytis jo ieškodamas, ir dabar jam dangi norėjosi, kad vokiečiai paleistų raketą. Kažkur užnugarį duslūs žingsniai monotoniskai trypė sniegą.

Bartkus pakilo nuo žemės ir įtempęs visas jėgas emė rističia bėgti pirmyn, traukdamas belaisvį. Jis net nebežiūrėjo, ką daro Korka.

Nauja vokiška raketa vėl juos priplėjo prie žemės. Padėtis darėsi pavojinga. Raketos šviesoje jis matė priešais stovinčią miško sieną, bet ji buvo dar tolokai.

Vokiečiai pradėjo atkaklų šaudymą. Iš šviečiančių kulų krypties aiškiai buvo galima jausti, kad priešais lauke pastebėjo kažką įtartino. Bartkus stengėsi nepamesti pėdsakų, kurie liko nuo jų kelionės ir vokiečių apkasus. Raketos šviesoje jau matėsi plyšys, kuris buvo jų pripaūtas vielių užtvarkoje.

Korka staiga pakūdomis tarė: —Kad tik rytas neužkluptų mūsų čia. Bartkus buvo pamiršęs pažvelgti į laikrodį. Toji baimė pagavo ir jį.

Jis vėl pasikėlė nuo žemės ir emė bėgti pirmyn. Vokiečiai nepajėgdamas, ar nenorėdamas, kojų visai nekilnojė ir jį teko tempti kaip pastipusią maitą.

Vielos. Tas pats praėjimas. Keletas didelių žingsnių ir vėl niekieno žemė.

Staiga iš šono pasigirdo prislopintas Gužo balsas: —Duok man. Tu pailsėk.

—Imk už kojų!—griežtai įsakė Bartkus.—Taip bus visų geriausia.

Ir tuo pat metu Bartkus, lyg stambus medis andros palenktas, prilinko prie pat snieguoto lauko ir sukluo. Belaisvio pažastis išsprūdo iš jo rankos. Jis pajuto, kaip jo krūtinėje pasidarė karšta ir nesuprantamas silpnumas sukauست jo kojas.

—Draugai, tempkit belaisvį be manęs. Aš, rodoši, sužeistas.

Abu draugai, lyg pamiršę esą apsaudomame lauke su paimtu vokiečių belaisviu, puolė prie Bartkaus, paleisdami iš rankų vokiečių.

—Palikit mane!—garsiai ir piktai suriko Bartkus.—Veskit belaisvį!

—Bet, drauge Jonai... bandė priešintis Gužas.

—Isakau! Veskit greičiau! Bartkus bandė pasikelti, bet jo kojos neklusė, ir jis, duodamas pavyzdį, iš visų jėgų kabindamasis į sniegą, pirmas emė šliaužti pirmyn. Draugai vėl sugriebė vokiečių ir traukė pirmyn.

—Taip, taip, taip,—kartojto Bartkus.—Tik sparčiau!

Jis emė atsilikti ir sunkiai alsuodamas švokštė: —Greičiau, greičiau... Nepaprasta šilima krūtinėje emė virsti skysmu. Gerklėje pasidarė sūrus. Jis pajuto burnoje kraujo skonį.

Draugai jau buvo spėję nueiti keliokilų žingsnių pirmyn.

kažkur gilyn. Bet jis stengėsi laikyti pakilia galva. Jis žiūrėjo, ar toli jo draugai suspėjo nueiti. Raketos šviesoje jis matė savo draugų siluetus ir laukė naujos raketos, kad dar sykį galėtų pamatyti.

Ir kai, pagaliau, jam atrodė, jog priešais jį tik baltas sniego laukas ir toliau už jo tamsus miškas, kai jis ir labiausiai įtempęs savo žvilgsnį nebeagalėjo įstebėti savo draugų, jam pasidarė taip gera, tarytum visi skausmai būtų dingę.

Uždavinys buvo įvykdytas. Pakilus į padangę naujai raketai, Bartkus pamatė pirmyn išmėtą savo ranką ir ant jos riesto—savo laikrodį. Sunkiai jis patraukė ranką prie savęs. Laikrodis rodė beveik antrą valandą nakties.

Rytas dar buvo toli.

Prieaušry iš pilkų ir sunkių debesų be vejo emė leistas žemyn milionai snaičių. Vokiečių kulkosvaidžiai traskėjo visą rytą. Vokiečiai, sutelkę apie batalijoną pėstininkų ir keletą tankų bandė kontratakuoti mūsų pozicijas. Sniegu nuklotoje lygumoje matėsi juodos dėmės—sviedinių ir minų išraustos duobės. Iš tolo atrodė, lyg varnų būriai būtų sutūpę sniege.

Bet nauja sniego danga palengva dildė juodusius plėtmus, slėpdama dar karštus karo pėdsakus.

Bartkus žeminėje draugai sėdėjo aplink mažą krosnelę. Tik Korka nesuvaldydamas pakildavo iš savo vietos ir greitai žingsniu imdavo vaikščioti po nedidelę žeminės aslą.

Gužas su Korka po žygio dar nebuvo miegoję. Jiedu prašėsi leidžiami grįžti draugo, bet priešė kontratakos metu tai nebuvo įmanoma.

Laikas slinko labai palengva ir kambarelėje buvo taip sunku, tarytum žeminės stogas staiga juos būtų prislėgęs. Praėjo pietų metas, bet trys draugai pamiršo atsinėsti pietus.

Staiga Korka apsisuko, pasimė katiukus ir nė žodžio netaręs dingo žeminės duryse.

Lygiai taip pat netikėtai jis ir grįžo. Katiukai buvo tušti. Jis juos numetė į kampą ir užkėisė ranką į užantį ištraukė popieruką:

—Laiškas, draugai, yra! Bet... Gužas paėmė ir trikampį sulankstyta laišku su aiškiais didelėmis raidėmis užrašyta Bartkaus pavardė. Jis pavertė laišku, kilstelėjo truputį į viršų, tarytum pasverti norėdamas, ir paduodamas Serbentai pridūrė:

—Taip, laišką yra... (Pabaiga)

SALOMĖJA NERIS.

GRĮŽKIT

Tais nudegintais takeliais, Kai žolė žaliuos... Grįžkit, mano dienos žalios, Grįžkit atgalios!

Grįžta lapkritys ir gruodis, O gegužis—ne? Nors išvargęs, nors pajudėjęs, Pilka miline...

Apkabins rankas man vėl jis; (Metal jau treji!) —Kokios šaltos letenėlės! —Bet Bėdikis kaitri.

Ir neklauš—ko mano plaukus Nubėrė šarma. Lyg ne šimtą metų laukus, Basiu—kaip pirma.

Ir gegužis, ir birželis Kaip pirma žaliuos... Mano dienos, mano žalios Grįžta atgalios!

Marytė Melnikaitė

(Pradžią 3-čiam pusl.)

Žygi. 1943 m. liepos 8 d. gimtajame Zarasų krašte, Rimšionių valsčiuje, Rudzės kaime miškelyje gausus baudižiamasis vokiečių banditų būrys apsupo nedidelę šešių partizanų grupę, kurioje buvo ir Marytė Melnikaitė.

"Nežiūrėdami į žymiai gausesnį priešą partizanai drąsiai stojo į kovą su okupantais. Marytė pirmoji pakėlė šūkius. Nuo jos vienos rankų ginklas mirtimui krito 7 vokiečių niekšiai. Atkaklus mūšis tęsėsi visą dieną ir baigėsi tik vėl vakare.

Liepsnių Lietuvos patriotai partizanai kovoję iki paskutinio kraujo lašo ir krito kovoję didvyrių mirtimis. Melnikaitė, likusi paskutinė, tęsė kovą tol, kol užsibaigė visi automatai šoviniai. Likusi paskutinė granata ji nusprendė susisprogdinti, bet granata nesprogo ir banditams pavyko paimti ją gyvą ir savo nagus.

"Sužvėrėję budeliai pradėjo ją žiauriai kankinti, norėdami išgauti žinių apie kitus partizanus. Bet drąsioji lietuvaitė pakėlė visus kankinimus. Ji tekartojto: "Mirti aš nebėjau, iš manęs jūs nieko nesusižinosite..."

"Budeliai mušė ją šautuvų buožėmis, laužė pirštus, geležimi svilino jai padus, piauštė jos kūną. Bet jokie kankinimai jos nepalaužė, nes ji ir ant mirties slenksčio stovėdama jautėsi Lietuvė ir visa širdimi tikėjo mūsų tautos pergale.

"Po ilgų kankinimų ji buvo budelių žiauriai nužudyta. Nužudydami ją hitleriniai žmogėdros manė palaužė patriotus kovoję. Jie apsiriko. Į didvyrės vietą stojo tūkstančiai naujų kovotojų, ir nėra dabar tos dienos, kad Lietuvoje neriedėtų nuo bėgių vokiečių traukinių, neužsiliepsnotų vokiečių sandėliai. Jį žuvo, bet jos nemari dvasia tebe gyvena ir per amžius gyvens lietuvių širdyse. Ateis tokia diena, kai mūsų krašte neliks nė vieno okupanto vokiečio. Ir tada toje vietoje, kur didvyrės mirtimui krito Marytė Melnikaitė, lietuvių tauta pastatys paminklą tauriai

laisvės kovotojai. O pasakojimai apie narsią patriotę eis iš kartos į kartą greta legendarinės lietuvių tautos didvyrės Gražinos, žuvusios kovoję su grobuoniškaisiais kryžiuočiais."

Perskaičiusios mūsų tautietės, jaunos lietuviškos perygyvenimus ir pasiryžimą kovoję su Tarybų Lietuvos laisvę ir visos žmonijos laisvę, pagalvokime, ar mes prisidedame nors lašelį savo darbu klasių kovos lauke?

Tiesa, kas gimė turės mirti. Vien mirti dėl savo idealo dar neužtenka. Nors tai didžiausia žmogaus auka, gyvas. Tačiau reikia dirbti ir dirbti, be atvangos, be suvyravimo, kad atliktų pareigą klasių kovoję. Baimė ir dejonės dėl nuovargio pastikrą revoliucionierių neturi rasti są vietos.

Marytės pasišventimas atkūsti iškėlė Lietuvos dukrų vardą, apie ją kalba visa Tarybų Sąjunga. Lietuvos kaimas ir miestelis išaugino didvyrę. Karui pasibaigus užgirsime ir daugiau mūsų tautos dukrų, kurios užsipelė didvyrių vardus.

Mes Amerikoje gyvenančios lietuviškos suglauskime savo jėgas didesniais darbais ir aukštai iškelusios savo tautietės vėlavą žygiuokime pirmyn už tautų ir žmonijos laisvę.

Tėbūna jos drąsa mums pavyzdžiu.

Kiznis Krito
Kare už Laisvę

Dr. Pine Sužeistas Laikė Invazijos Francūzjon

BINGHAMTON, N. Y.—Čia gauta liūdnos žinios, kad mūsų jaunas narsus paliko nelaimė, kad vienos vyrų užmušė Francūzjon, o kitos sužeidė. H. Maldakūtiš-Kizniens vyrų B. Kiznį užmušė kovoj birželio 7 d., o H. Zukaitis-Pine vyrų labai sužeidė birželio 6 d., tai yra, laike invazijos. Jis yra parvežtas į Ameriką ir gydosi Utica, N. Y., ligoninėje.

Abiem moterim kliaubus reikiama užuojautą ir nutarta paskirti po \$2 dėl nupirkimo dovanėlių. Taipgi ligonė, jaunolė, Anna Mikalajūnaitė paskirta dovanoms \$2. Ji jau virš metai laiko serga.

Sveikta būdama daug darbuos. Jos sveikata eina geryn ir manome, greitai ją susilaukėti atgal.

Dr. Pine čia plačiai žinomas, kaip jo žmona Helena. Ji yra slaugė. Jiedu tarnauja Dėdei Samui. Jų motina H. Zukienė gyvena čionai.

Gaila jauno Kiznio. Kol kas nežinia ar Dr. Pine pavojingai sužeistas. Būty gerai, kad jis išveiktų. Kol jis buvo civiliu, gerokai veikė tarp darbininkų čionai.

Koresp.

Ablava ant Karaliaučiaus

LONDONAS, Rugs. 27. — Britų lakūnai pasiekė ir atakavo Karaliaučius, Rytprūsių sostinę, ir įjūring vokiečių bazę Kiel. Moskaitai daužė Berlyną. Po 48 valandų pertraukos naujų skrendančių bomborobotai vėl atakavo Londoną ir pietinę Angliją.

Angliakasiai Šelpia Lietuvos Žmones

Scranton, Pa.—Rugpjūčio 13 d. buvo piknikas Rocky Glen Parke, netoli Scranton. Jį rengė Lietuvai Gelbėti Komitetas ir turėjo gražias pasekmes.

Pastebėtina, kad be didelių pastangų ir be raginimų sudėta Lietuvos žmonėms drabužių pirkimui \$50. Žmonės patys dėjo pinigus. Kai kurie aukodami ir savo vardus paliko. Pažymėsiu bent stambesnes aukas davusius:

Po \$5 aukavo: G. Surdokas, V. Grumbliis, A. Globich iš W. B. Pa.; E. Zinkevičius ir Karpinskiėnė iš Pittston, Pa.; P. Reklaitienė ir P. Ruseckienė iš Scrantono.

J. Banislauskas \$3. Po \$2: K. Malinauskas ir V. Zavištauskas.

Po \$1: P. Jazokas, F. Fabijonaitis, Julia Jarvis, M. Natkevičius, B. Tuškevičius, O. Sinkevičienė, J. Juozupaitis, Mrs. Joe Petraitis ir K. Lutackienė.

Stunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS—Kvietkininkas

Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANOJE

Kreipkitės į **ANTHONY B. PETKUS**

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISIOS KOPYCIOS JOSU PATAKUMUI

6812 S. Western Ave., Chicago Telefonas GR07eb31 6142

1410 So. 50th Avenue, Cicero Telefonas CICero 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansinink stoviai priimanamas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOŠ LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIUS

Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNUS

Phone: Canal 2515 Comm. 5765 Pullman 1278 2314 West 23rd Place 18756 So. Michigan Ave.

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET TELEFONAS YARDS 1419

Smagu, kad angliakasiai taip gausiai parėmė Lietuvos žmones. Raudonajai Armijai baigiant laisvinti Lietuvą čia pas lietuvius matosi pakilusio ūpo. Taipgi ir kurie pirmiau prastai žiūrėjo į SSSR dabar ima geriau žiūrėti. Pagalios, sako jie, tik Sovietai galėjo sulaukyti ir mirtinai sužeisti vokiečių armija.

Kurie turi vaikus armijoje žino, kad Sovietų Sąjunga savo heroišku karu apsaugo daugelį Amerikos gyvastų.

Visa tai kelia Amerikos lietuviuose pagarbą Sovietų Sąjungai.

Šios gausios aukos rodo, kad mums reikia daugiau veikti, nes paramos mes galime gauti apšėiai.

Manau, scrantoniečiai, atvėsus orui, pradės daugiau veikti.

Vilnietis.

URBA—Gėlininkai

Gėlės Mylinėms, Vestuvėm, Bankietams, Lai dotuvėm

4180 Archer Avenue Phone: LAfayette 5800

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNUS

Phone: Canal 2515 Comm. 5765 Pullman 1278 2314 West 23rd Place 18756 So. Michigan Ave.

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET TELEFONAS YARDS 1419

J. LIULEVIČIUS

4548 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

S. P. MAŽEIKAI IR EVANAUSKAS

3219 LITUANICA AVE. TELEFONAS: YARDS 1138 ir 1135

ANTANAS M. PHILIPS

3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4998

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

16231 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 9661

W G E S

KULTūros IR MENO ANTRADIENIŲ KLIUBO VAKARAIŠ RADIO PUSVALANDIS 7:30 iki 8:00

W G E S

Ir vėl girdėsime talentingą dainininkę FLORENCE BALSUOTĘ. Ji dainuos šį antradienį mūsų radio programoje. Vėliausios žinios apie pasaulinius turys ir tt. Malonėtik pasiklausyt. J. P. S.

North Side

Northsidečių Aukos Lietuvos žmonių dėl šilų Drabužių

- Aukoj sekamai:
- LDS 112 kp. \$10.00
 - J. P. Benikaitis 50.00
 - N. ir V. Aliukai 5.00
 - G. ir M. Strupinski 5.00
 - K. ir R. Morkūnai 5.00
 - C. Cook 5.00
 - P. Sagadinas 5.00
 - P. Remeikis 5.00
 - P. Bačiūška 5.00
 - A. Kaukus 5.00
 - A. ir V. Deveikiai 5.00
 - M. Kavaliauskas, Beloit, Ill. 5.00
 - J. B. Zutra 2.00
 - N. Botyrienė 2.00
 - M. Mockus 2.00
 - M. Chelkis 2.00
 - A. Senkevičius 1.50
 - A. Kavaliauskas 1.00
 - B. Aluzas 1.00
 - N. Sereika 1.00
 - J. Gudelevičius 1.00
- Viso \$123.50
- Surinkta per P. A. Deveikį.

Numatoma Galios Pasklaidymas po Karo Vokietijoje

Pereitą sekmadienį Chicagoje Universiteto diskusijoje dalyvavo iš Anglijos atvykę Lord R. Vansittart, Britanijos vidaus ministerijos narys. Jis išdėstė nuomonę, jog po šio karo Vokietijoje turi įvykti valdžios pasklaidymas.

Tas būtina reikalinga, sako Vansittart, kad ateityje išvengtų iš tos šalies pavojaus.

Kada valdžia susikuoopia į siauro ratelio rankas, tai tuomet žmonių norai paneigiama.

Taipgi, sakė svečias kalbėtojas, turi būti visiškai numingai Vokietija. Ir tam prizitūrėti reikia tarptautinės organizacijos.

Suėmė Lavalio Gizelį

PARYŽIUS, Rugs. 28.—Čia suarežtuotas istorikas Bernard Fay.

Lavalis jį buvo paskyręs Nacionalio karygyno direktoriumi, Jisai kooperavo su naciais.

Patvirtino Išbraukimą Triukšmadarių iš Unijos

Pereitą sekmadienį įvyksiam mitinge United Farm Equipment and Metal Workers union 101 skyriaus liko patvirtinta išmetimas iš skyriaus Dublinki, Walsh ir kitų keturių triukšmadarių.

Susirinkime dalyvavusių 246 nariai balsavo už išmetimo patvirtinimą, o 173 prieš. Tai jau kelintas skyriaus susirinkimas turi bėdos su tais triukšmadariais, kurie dirba unijos priešų įtakoje.

Dublinki pirmiau buvo skyriaus pirmininkas. Metiniam susirinkime nariai išrinko kitą pirmininką. Ne tik nuo tada, bet ir būdamas skyriaus pirmininku Dublinki greičiau palaikydavo darbdavių pusę, negu darbininkų.

Gerai padarė nariai, kad jų iš skyriaus išmetimą patvirtino.

Vejevoda Užmuštas, Buda Sužeistas

Karo departamentas paskelbė 57 chicagiečių pavardes užmuštų karo veiksmuose. Jų tarpe yra paskelbta pavardė kario George Vejevodos. Jo motina gyvena 3030 S. Trumbull ave.

Taipgi skelbia, kad yra sužeista 11 marinių iš Chicago, jų tarpe skelbiama pavardė Joseph Buda. Jo tėvai gyvena 119 N. Richmond st.

Velionio Stasio Juškos Organizaciniam Darbe Geros Ypatybės

Turėjau progos dalyvauti įvairių organizacijų darbe bendrai su Stasiu Juška ir susipažinti su jo būdu ir ypatybėmis kaip organizacijų darbuotoju. Tos ypatybės turėtų būti pavyzdžiu daugeliui mūsų.

Jis buvo jautrus atsakomybėje. Ypatiškosios pasikalbėjimose nekarti nusiukdė turys bėdos su jo nervų silpumu. Girdi, susirinkime kada kyla reikalas koki darba atlikti, tai iš draugų pusės permaži atsivėliavama kiek kuris narys dirba: kuris daugiau dirba, tai tam dar daugiau krauna. Daugelyje aisiukinių parėgė iš susirinkimo llogai negėdėdavęs užmigti, nusiugdėvas kaip ir kada pasiūlytą darbą geriau atlikus. Ir tai buvo visiems žinomas faktas, kad jei ką pasiūlydavo drg. Juška atlikti, tai abejoti nereikėdėdė, kad gal užmirsi ar laiko neturės atlikti. Jo pasiūlytas darbas visada būdavo atliktas galimai geriausiu.

Jis tokios atsakomybės reikalaudavo ir iš kitų. Nesigaldėdavo griežtos kritikos už vieną bei kitą silpnybę, klaidą bei apsilėidimą. Man pačiam nekarti teko priimt šurkėjų komplimentų. Bet jo kritikoje nebūdavo ypatisukos. Pasibardė, davė tinkamą komplimentą ir vėl juokauja, viskas užmiršta; jis vėl tuo artimiausiu draugas. Tai puiki ypatybė, kurią nedaugelis iš mūsų turime.

Jaunimo organizavime, ypač LDS, drg. Juška nevien kad buvo didelis entuziastas, bet jis daug darbo idėjo. Mokėdavo prisitaikinti. Įsimaišys jaunų žmonių būryje ir tampa, taip sakant, vienu iš jų.

Parėnginių reikaluose būdavo tvirtu kalininku, kad būtų rengiama ant didesnės skalės, publikai duodant ką geresnio, vietoje daugybės mažų parėngimėlių, kurie reikalauja daug darbo, o pasekmės yra menkos. Pavyzdžiui, jis daug dėjo pastangų, kad apskriečių parėngimus padarius visų Chicago kuopų bendrais parėngimais. Daug visokių bandymų daryta, bet, kol kas, jo norai dar nevisai įvykdėta.

Gėlių pirkimas prie numirėlių jo supratimu yra nepraktiškas įprotis. Jį reikėtų keisti, padaryti praktiškesniu atžymėjimu mirusiojo nuopelnų ir išreikškimu užuojautos. Apie tai mudu su drg. Juška ypatiška diskusavome keletą kartų, kad vietoje gėlių pirkimo, būtų dėdama laikraštyje skelbimai įvairių parėiskimų formoje. Taip daro slavų progresyves organizacijos ir pavieniai. Berods tas yra praktikuojama ir Lietuvoje. Nupirktas gėles mato mažas skaičius šermenų lankytojų, ir su nuvežimu į kapines viskas dingsta. Spaudoje skelbimas mato tūkstančiai skaitytojų, o gimines tokių skelbimų iškarpos gali pasilikti atminčiai per visą jų gyvenimą, tai kokios organizacijos bei pavieniai atsiliepi apie jų šeimoms mirusį narį.

Dabar atsitiko taip, kad ką drg. Juška planavo pradėti vykdyti dėl kitų, teko padaryti pradžią jo paties laidotuvsė. Jo pagėdavimui padaryta gera pradžia. Pirmoje vietoje LLD Pirmas Apskritys idėjo "Vilnyje" žymų skelbimą jo mirties atžymėjimui. LDS 102 kuopos draugai idėjo kitą skelbimą pagėrimui per keletą metų buvusio šios kuopos pirmininko. Taipgi ir LDS 2 Apskriečio ir Marquette Parko Moterų Klubo skelbimai. Tai jau gera pradžia padaryta.

Mirties padaryti nuostoliai sunkiai atpidomi. O draugai Stasio Juška mirtis nedavė progos matyt jų laimėjimų, dėlei kurių jis tiek daug laiko atidavė savo gyvenime. A. Y.

Garfield Parko Žinios

Engineering Officer Edward Juknis Svečinojasi Pas Tėvus

Garfield Parko kolonijoje per ilgus metus gyvena Jonas ir Stefanija Jukniai. Jie užaugino du sūnus, Edwardą ir Heroldą. Dabar abu dūnūs tarnauja Dėdes Samo karo laivyne. Edwardas tapo paimtas tarnystėn gruodžio mėnesi, 1943 m. Pabuvęs apie porą mėnesių Great Lakes laivyno stovyje, tapo perkeltas į Cornell Universitetą, New York. Ten jis perėjo visus aukščiausius engineering kvotimus. Gavo leitenanto laipsnį.

Rugpjūčio 24 d. Edwardas parvažiavo į Chicago su užpelnęta garbe ir gražia uniforma; antsiuvelės ir žvaigždės tik blizga.

Kiek man žinoma iš lietuvių nedaug yra pasiekusių tokių laipsni, kaip Edwardas Juknis. Yra garbė draugam J. ir S. Jukniam už mokslinį sūnumą. Man Edwardas žinomas nuo kudukystės. Buvo stebėtinai jaunuolis. Tykus, niekad nesigiria. Visuomet giliai protauja. Didžiai mylėjo mokslą. Jis baigė Amour Kolegijoj technikos inžinieriaus mokslą. Edwardas nie-

Courtney Tyrinėja, Kiek Valtstija Pirkto Automobilių

Valstijos prokuroro du pagalbininkai išvyko į Springfieldą patyrti kiek yra valstija pirkus automobilių. Courtney šį tyrinėjimą pradėjo kelios dienos atgal. Ką su tuo norima aikštėn iškelti teks palaikyti ir pamatyti.

MIRĖ HAITI KOMUNISTŲ VADAS

NEW YORK, Rugs. 27.—Rugs. 18 dieną mirė Jacques Roumain, Haiti Komunistų Partijos steigėjas. Jis taip-pat buvo plačiai žinomas novelistas ir poetas.

ko nerašė tėvam, kad jis jau karininkas. Tik kaip parvažiavo, tai pamatė, jog sūnus karininko uniformoje. Nuo valęs linkiu Edwardui tarnauti savo šaliai ir žmonijos gerovei.

Jaunas karininkas pabuvęs keturias dienas, pasisvečiavęs pas tėvus, išvažiuoja į Miami, Florida. Jo brolis, Heroldas Juknis, eina karines pareigas Missisipi valstijoje. Jis stojo karinėn tarnybon šių metų balandžio mėnesį dar neturėdamas pilnai 18-kos metų. J. K.

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. LAFayette 0094

Jeigu Neastaliopa —
Sauk KEDZEE 2868

VALANDOS:
Pirm., antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 val. iki 9 val. vakaro. Penktadienį nuo 8:30 iki 9:30 val., šeštadienį nuo 6 v. val. iki 9:30 v. val. Trečiadienį ir sekmdienį pagal sutartį.

Telefonas: YARds 3146

Dr. V. A. Simkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Valandos 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-8
Furcialandais tik 2 iki 4
Šventadieniais 11-12

Ofiso Telefonas: YARds 4787
Namų—PROspect 1930

Dr. Strikolis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 9 vakare
Sekmdieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRginia 0058
Namų—BEVerly 8244

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Trečiadieniais pagal sutartį

Phone: YARds 8921
Residencijos—KENwood 5107

Dr. Bertash

756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valandos: 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vak.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: GROvehill 3111

Dr. A. K. Butko

LIEUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefonas: YARds 2246

Dr. C. Z. Vezelis

DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 4th Street)
V. A. L. A. N. D. O. S.
8 ryto iki 8 vak. Trečiad. susitarus

Dr. Marjan S. Swiont

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Ave.
VALANDOS
Nuo 1 iki 4 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakaro
Residencijos PORTsmouth 6616
Ofiso LAFayette 6868

Dr. J. S. O'Connell

DENTISTAS
135 S. State St., DEA. 2609
6250 S. Halsted St., WEN. 7048
4635 N. Broadway, LON. 7179
4111 W. Madison St., RED. 4015
6314 S. Cottage Grove Ave. FAI. 8463
Ant išmokėčių, jeigu norima.

Dr. G. SERNER

LIEUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. Yards 1828
Pritaliko Akinius Kreivas Akie / Kreivas Akie

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
Kampus 3401 St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT

(NURKAITIS)

Pritaliko atsakom-ingal akinius u š prieinama kainai ir ant len-gvų išmokėčių.

CALumet 4591
3241 S. Halsted Street
RAKANDŲ KRAUTUVĖ

EXTRA! EXTRA!
Pernaiņnytas Vardas ir Adresas

MONARCH LIQUOR

Lietuviškas Žydukas
3529 S. Halsted Street
Phone Yards 6054

Rockfordo Metinis SPAUDOS PIKNIKAS

DIENR. "VILNIES" NAUDAI

Rengia LLD 29-ta Kuopa

NED., RUGS.-SEPT. 3, 1944, 10 VAL. RYTO

Cherry Valley Dam

Ant Kranto Kishwaukee Upės

Ižanga: Iš anksto 21c, taksų 4c, viso 25c; Prie vartų 29c, taksų 6c, viso 35c

BUS GERAS PROGRAMAS

Dombrzalskio orkestra grieš lietuviškai ir angliškai dėl šokių.

Kalbėtojai:

Sophia Stankus, viešnia iš Anglijos, kalbės apie Britaniją karo metu.

L. Prūseika, "Vilnies" redaktorius, kalbės apie karą ir Lietuvą.

Sophie Stankus

Kviečiame visus atsilankyti. Bus geri kalbėtojai iš Chicagos. Skanūs užkandžiai, gėrimai ir pasitenkinimas dėl visų.

KOMISIJA.

Nauja Užeiga Bridgeporte

Tel. Victory 5736

GRABER TAVERN

535 W. 32nd St.
Geriausias Alus, Vynas, Degtinė ir Kiti Gėrimai.
J. & J. GRABER, Sav.

RAKSON'S TAVERN

3212 SO. HALSTED STREET

Nauja, Smagi UŽEIGA

BRIDGEPORTIEČIAMS

Kanados Alus, Vynas, Degtinės ir Likeriai. Atsilankę patenkinti mūsų patarnavimu.

Ign. Bagalinskas, sav.

ATNAUJINKIT SAVO SENUS RAKANDUS

PADAROME KAIP NAUJUS

25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų

Mūsų pačių padirbtų parlor seidi su springalais, arba juos senas tėtis ir matrasas perdirbtas ir padarytas taip kaip naujus. Ant visko sutuopytė 15 nuolaimės — FEBRUARY IR MARCH

Telefonas SEELEY 8760

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY
2310 W. ROOSEVELT ROAD

